

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.963.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, torek 29. februaria 1944

Preis - Cena L 0'80

Najvišje cene za domači čebelni med

Šef pokrajinske uprave v Ljubljani je na podlagi zakonitih določil ter na prošnjo Slovenskega čebelarstva v Ljubljani določil naslednje najvišje cene za pristni domači čebelni med.

V prodaji na debelo: 1 kg 40 lir.
V prodaji na drobno: 1 kg 47 lir, franko prodajalna, vključno javne dajatve.

Cene se morajo v smislu odredb čl. 4. naredbe od 9. V. 1941 objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. I. 1942, št. 8, Službeni list št. 8/42.

Zvišanje rent pri Pokojninskem zavodu

Rente Pokojninskega zavoda so bile že s 1. novembrom 1941 zvišane od 20 do 5%, minimalne rente za invalide in starostne rente za 163.15%, za vdove in sirote pa za 215.78%.

S 1. julijem 1942 so se te rente znova zvišale za 30%, za ženo in za otroke pa je bila uvedena določila po 80 lir na mesec.

Upravni odbor Pokojninskega zavoda je na seji dne 28. decembra 1943 sklenil, naj se rentam po stanju meseca junija 1942 od 1. januarja 1944 dalje doda novih 30%, rodbinske doklade naj se pa zvišajo od 80 lir na 150 lir na mesec za osebo.

Ta sklep je nadzorno oblastvo sedaj potrdilo in bo Pokojninski zavod do 10. marca 1944 nakazal vsem upravičencem povišek rent za tri mesece skupaj, od meseca aprila 1944 pa bo nakazoval zvišane rente mesečno.

Odrezki živilskih in tobačnih nakaznic za februar

Mestni preskrbovalni urad bo prevzemal odrezke nakaznic vseh racionalnih živil in tobaka za mesec februar v Mestnem domu, II. nadstropje, tako v Mestnem domu, II. nadstropje, tako da pridejo na vrsto 2. marca trafikanti z začetnicami A—Km in gostinski obrti z začetnico A; 3. marca trafikanti Ko—Pi in gostinski obrti B; 4. marca trafikanti Pl—Z in gostinski obrti C in Č; 6. marca peki A—J in gostinski obrti Da—De; 7. marca peki K—Pi in gostinski obrti do konca; 8. marca peki Pl—Z in gostinski obrti E do F; 9. marca trgovci A—Be in gostinski obrti G; 10. marca trgovci Be—E in gostinski obrti H;

11. marca trgovci F in G in gostinski obrti I in J;

13. marca trgovci H—J in gostinski obrti Ka—Km;

14. marca trgovci Ka—Kl in gostinski obrti Ko do konca;

15. marca trgovci Km—Kr in gostinski obrti L;

16. marca trgovci Kn—L in gostinski obrti M;

17. marca trgovci Ma in gostinski obrti N in O;

18. marca Nabavljalna zadruga drž. železničarjev in gostinski obrti z začetnico P;

20. marca trgovci Me—Ml in gostinski obrti R;

21. marca trgovci Mo—N in gostinski obrti S;

22. marca trgovci O—Pe in gostinski obrti z začetnico Š;

23. marca trgovci Pi—Po in gostinski obrti T in U;

24. marca trgovci Pr—R in gostinski obrti V;

25. marca trgovci z začetnico S in gostinski obrti z začetnicama Z in Ž;

27. marca trgovci Š in T; 28. marca trgovci U in V; 29. marca Z in Ž ter trgovci z boni od A—Z.

Vse navedene obrate opozarjamo, da se matančno ravna po gornjem raz-

Lesni problem v sedanji vojni

Gozd in les se v sedanji vojni tako zelo uporabljata, ko še nikdar dosedaj, piše »Internationaler Holzmarkt« in nadaljuje v kratkem takole: Skoraj vsaka dežela je zaradi vojne prisiljena, da globoko poseže v svoje gozdne zaloge, ker je postal les ena najvažnejših surovin, da zavzema poleg železa in premoga vodilno mesto.

Ne samo vojskujoče čete potrebujejo za izgradnjo svojih pozicij velikanske količine lesa, temveč tudi za ceste in mostove ter za svoja prebivališča. Vojna pa zahteva les tudi zaradi mnogih posebnih stavb kakor za zračna zaklonišča, za Atlantski obrambni zid in podobno. Če že ne kot neposredna stavbena snov, pa se potrebuje les kot pomožna. Poleg tega pa se potrebuje les vedno bolj v kemiji. Kot generator je moral les nadomestiti bencin za prevoz tovornih vozil. Nadalje pa se uporablja les kot jamski les v rudnikih, za celulozo in papirno proizvodnjo, za železniške prage in v delavnicah. Številke o potrošnji lesa naraščajo tako v gigantski obseg.

A tudi kot kurivo se porablja les v vedno večji meri. Dežele, ki nimajo lastnega premoga, si morajo pomagati z lesom. Treba tu opozoriti le na Švedsko, Finsko, Norveško, Slovaško, Švico in Rumunijo. Če se je na Švedskem določila letna sečnja na 56 milijonov polnih m³, se to ni zgodilo, ker naj bi bil izvoz lesa posebno velik, temveč ker se bo les v zelo veliki meri porabil kot kurivo. Samo naravno je, če je zaradi tako velike porabe lesa sečnja v vseh državah izredno visoka, in sicer tudi v sovražnih državah. Ni danes dežele, ki bi se mogla zadovoljevati le z naravnim lesnim prirastkom, temveč presega uradno določena sečnja v veliki meri normalno sečnjo.

V odstotkih je sečnja v celinskih državah v Švici največja, ker tu je sečnja že več let določena na 200 odstotkov normalne. Poleg tega je Švica, da poveča kmetijsko proizvodnjo, mnogo gozdov posekala ter izvedla prisilno krčenje gozdov, kjer se to še ni izvedlo. Švicarski gozd mora torej v sedanji vojni prevzeti silno breme.

Švedske sečnje so manj visoke, vendar pa presega 56 milijonov plm³ daleko naravni prirastek. Tudi Finska mora globoko poseči v svoje gozdove. Tu kot tudi v drugih deželah je sečnja omiljena samo zaradi pomanjkanja delovnih sil, težkoč lesnega odvoza in drugih težav. V Veliki Nemčiji je sečnja tudi izredno visoka in je dosegla najvišjo mero 80 milijonov plm³. Tudi na evropskem zapadu, v Nizozemski, Belgiji, Franciji in Španiji je sečnja zaradi izostanka čezmorskih lesnih pošiljk izredno visoka. Italija, ki je morala že sedaj, ko je bila vojna velesila, globoko poseči v svoje gozdne rezerve, je danes navezana edinole na lastne gozdove.

V zavezniških državah se dostikrat še bolj globoko posega v gozdni kapital. V tem oziru je ne-

poredu ter prinašajo odrezke od 8—10 in od 14.30 do 16.

Znova opozarjamo trgovce in peke, da obračunavajo enotno oziroma koruzno moko na temelju dnevnih odrezkov, ne pa celih mesečnih kart kot je to pri ostalih živilih.

dvomno na prvem mestu Anglija, ki je sploh revna na gozdovih in mora sedaj zaradi ustavljenega lesnega uvoza krčiti tudi zadnje gozdne rezerve. Celotno gozdovi za divjačino in grajski gozdovi so morali pasti. A tudi v dominijonih in kolonijah so globoko posegli v gozdove. V zapadnoafriških kolonijah Francije zlasti na ozemlju Konga je Anglija izvedla naravnost pustošno sečnjo. Sečnja v Združenih državah Severne Amerike je zadnja leta nazadovala, ker je pustošna sečnja v prejšnjih letih vsako zvišanje proizvodnje lesa onemogočila. Rekord v lesni proizvodnji niso več mogoči.

Gozdovi pa niso trpeli v mnogih državah le zaradi silno narasle potrošnje temveč tudi zaradi direktne škode, ki jo je povzročila vojna. Nemčija je bila doslej od vojne neprizadeta, v mnogih evropskih državah pa je vsekako vojna gozdovom v veliko škodo. Finska je n. pr. pred kratkim ocenila od vojne povzročeno gozdno škodo. Nič manj ko 200.000 ha gozda je bilo na Finskem od vojne uničenih. Celotno pri najbolj previdni cenitvi znaša ta škoda 600 milijonov finskih mark. V Franciji je vojna škoda primeroma nizka, mnogo bolj pa so zaradi vojne trpeli gozdovi v Italiji. Zlasti na lesu itak silno revna južna Italija je izgubila svoje zadnje gozdove. Tudi v bivši Jugoslaviji je zaradi komunističnih tolpa nastala v gozdovih silna škoda. Najbolj pa so na vsak

način zaradi vojne trpeli gozdovi v vzhodni Evropi. Ostrost bojev v teh krajih ter trde naravne razmere so cele gozdove popolnoma uničile. Vsak si lahko predstavlja, kako malo ostane od gozda, čež katerega je šla tudi po večkrat vojna vihra. Poleg tega pa evropski del Rusije nikakor ni tako bogat na gozdovih, kakor se dostikrat misli. Pa tudi boji partizanov so napravili v gozdovih silno škodo. Predaleč bi zašli, če bi tu našlevali vse primere, ko je vojna zahtevala od gozdov svoj delež.

Ni pa namen teh vrstic opozarjati le na škodo, ki je nastala zaradi vojne in večje lesne potrošnje v gozdovih, temveč težišče vseh izvajanj je v posledicah, ki so zaradi te škode nastale. Ne sme se zgoditi, da bi zaradi teh škod bila Evropa brez gozdov, temveč vse mora delati na to, da gozd zopet dobi to, kar mu gre. Država, občine in vsi državljani morajo najti pota, da se gozdovi ohranijo in da se poveča nato, lesna proizvodnja. Morajo se v celoti izkoristiti vse možnosti, ki jih dajejo hitro rastoča drevesa. Kjer je le mogoče se morajo zasaditi nova drevesca. Kjer je le prostora za eno drevo, mora to tudi vzrasti. Gozd se mora gojiti in čuvati. Veliko preizkušnjo, ki jo je sedanja vojna naložila gozdu, mora ta uspešno premagati. Vse drugače ko dosedaj, se mora po vojni skrbeti za vse, kar more biti gozdu v korist!

napredek, kajti leta 1941, so obsegali nasadi bombaža samo 17.000 hektarov, naslednje leto pa 20.000 hektarov. Leta 1942, so pridelali 790 vagonov bombaža, lani pa nekaj več, a še daleč ne toliko, kolikor so pričakovali in kolikor bi bili dosegli, če bi bilo vreme le malo ugodno.

Povečanje proizvodnje bombaža je glavna skrb vlade in tekstilne industrije. Odkupne cene za bombaž so lani dosegle že 200 lejev za kilogram, leta 1940, pa so znašale še 50 lejev. Posamezni obrati tekstilne industrije imajo koncesije za nakup bombaža v določenih okrajih, večje zaloge bombaža pa so naročili tudi v Turčiji. Uvoz tega bombaža bo finansiral Nacionalni industrijski kreditni zavod.

Švica se boji krize

V Švici se v zadnjem času mnogo govori o grozeči brezposelnosti v švicarskem gospodarstvu. V časopisu se poudarja, da je dosedanja dobra konjunktura že prekoračila svoj višek in da bo manjša proizvodnja povzročila brezposelnost. To naziranje potrjuje tudi apel zveznega gospodarskega oddelka na švicarske delodajalce, z ozirom na možno omejitev obratovanja in brezposelnost. V tem apelu se pravi: Zvezni uradi upajo, da skotraj neodvnljive spremembe v obratovanju industrij, trgovine in obrta ne bodo povzročile prevelikih streljajev. Že dalj časa se pripravljajo uradni ukrepi, ki naj preprečijo preveliko obremenitev delovnega trga z brezposelnimi. Oddelek se zanaša na solidarnost delodajalcev in delojemalcev in upa, da bodo delodajalci sami storiili potrebno, da preprečijo najhujše trdote odpusta iz službe. Delojemalec na noben način ne sme dobiti vtisa, da bi bil odpuščen iz službe zaradi nenujnih razlogov. Nameravani večji odpusti se morajo gospodarskemu oddelku takoj prijaviti. Dolgo let nameščeno osebje z rodbinami in zlasti starejši ljudje, ki se ne morejo zlahka preučiti na nov posel, naj se ne odpuste. Zvezni gospodarski oddelek pa se je obrnil tudi na delojemalce, o katerih upa, da bodo pokazali razumevanje za položaj, v katerega je zašlo švicarsko gospodarstvo. Apel oddelka sta podprla tudi švicarsko društvo industrijcev in organizacija trgovcev, nadalje zveza obrtnikov in osrednji odbor švicarskih delojemalcev.

Zunanja trgovina Švice

Lani decembra je znašal švicarski uvoz 33.445 desetonskih vagonov v vrednosti 134.2 milijona šv. frankov, izvoz pa 5079 vagonov v vrednosti 211 milijonov šv. frankov. Od novembra do konca leta se je uvoz povečal po količini za 14.4%, po vrednosti pa za 11.7 milijona. Vrednost izvoza se je dvignila od 66 na 211 milijonov, po količini pa se je izvoz zmanjšal za 4.3%. Zunanje-trgovinski indeks (1938 = 100) je bil lani decembra pri uvozu 44.7, pri izvozu pa 90.7.

Ves lanski uvoz je bil 397.119 vagonov po 10 ton v vrednosti 1727.1 milijona, izvoz pa 36.560 vagonov v vrednosti 2049.3 milijona, izvoz pa 39.896 vagonov v vrednosti 1571.7 milijona.

Problemi romunske tekstilne industrije

»Südost-Echo« naglašja, da je med vsemi industrijskimi panogami Romunije tekstilna najbolj odvisna od uvoza inozemskih surovin, pri čemer pa se je vladi posrečilo obdržati tekstilno proizvodnjo na višini, ki zadošča vojaški in civilni potrošnji. Pri tem pa je treba upoštevati, da je civilna potrošnja zaradi visokih cen tekstilnih izdelkov tako omejena, da tudi racionaliranje doslej še ni bilo potrebno.

Romunska tekstilna industrija je razmeroma že stara. Prva romunska tovarna sukna je bila ustanovljena leta 1766., do večjega pomena pa je prišla domača tekstilna industrija po letu 1886., ko so bile odpovedane trgovske pogodbe z Avstrijo, Nemčijo in Anglijo ter je bil ustavljen uvoz tekstilnih izdelkov iz teh držav. Leta 1913. je imela Romunija 81 tekstilnih tovarn, v katerih je delalo okrog 7000 delavcev. Po prvi svetovni vojni se je tekstilna industrija razvijala še bolj kakor druge industrijske panoge in leta 1938. je bilo v Romuniji že 574 tekstilnih obratov z delavskim staležem okrog 70.500. V tekstilnih obratih je bilo vloženih blizu 7000 milijonov lejev, vrednost letne proizvodnje pa je dosegla 14.228 milijonov. Delež tekstilne industrije je bil takrat pri skupnem številu industrijskega delavstva 25%, pri skupnem kapitalu 15%, pri skupni vrednosti proizvodnje pa 22%. Razvoj tekstilne industrije se tudi med sedanjo vojno ni ustavil. Leta 1942. so delniške družbe v tekstilni industriji dosegle kapital 7.269.7 milijona lejev. Proizvodnja romunske tekstilne industrije v zadnjih petih letih je

razvidna iz naslednjega pregleda, ki navaja v tonah mesečno povprečje proizvodnje:

predivo	1939.	1940.	1941.	1942.	1943.
iz bomb, in staničnine	1272	950	583	325	443
iz volne	633	567	358	490	527
iz umet. svile	103	83	104	140	142
(kanine)					
bombaž	1803	922	567	465	444
volna	484	481	250	280	354
svila	89	69	92	120	118
konoplja	31	15	21	35	68

Lanska proizvodnja zaostaja sicer za proizvodnjo zadnjega predvojnega leta, kaže pa napredek v primerjavi z letom 1942, in tudi z letom 1941., kar je dokaz zadovoljivega razvoja v vojni dobi.

Cene vseh tekstilnih izdelkov se stalno dvigajo od začetka vojne in so zdaj približno desetkrat višje kakor leta 1939. To je predvsem v zvezi s podražitvijo surovin. Surovine v tekstilni industriji so se od začetka vojne zvišale za 800 do 1800%.

Če se bo proizvodnja romunske tekstilne industrije letos v večji meri zmanjšala, bo to predvsem posledica nezadostnega pridelka bombaža. Za pridelovanje bombaža so lani določili 100.000 ha, zaradi neugodnega vremena in drugih ovir pa so od tega obdelali samo 27.448 ha. Sicer je tudi to

OKVIRI * UMETNINE
GOSPOSVETSKA 3
GALERIJA „OBERSNEL“

Gostilničarski vestnik

Gostilničar g. Josip Maček 80letnik

Gospod Maček Josip, gostilničar v Krojaški ulici v Ljubljani je praznoval te dni 80 letnico svojega rojstva.

O tem redkem jubileju se ga ne spominjamo samo kot uglednega in najstarejšega gostilničarja, ampak v prvi vrsti tudi kot zavednega stanovskega tovariša in odličnega organizatorja gostilniških strokovnih organizacij.

Ob lepem jubileju izrekamo jubilatantu najiskrenejšo čestitke v imenu vseh gostilničarjev z zahvalo za vse njegovo veliko delo in požrtvovalnost, ki jo je izkazal in jo še izkazuje kot še vedno delovni član Sindikata gostinskih podjetnikov Ljubljanske pokrajine.

G. Maček je še danes član uprave Bolniške blagajne Sindikata ter vestni in marljiv upravitelj Gostilničarskega doma na Privozu.

Do izbruha te vojne je bil član uprave bivšega Združenja gostilniških podjetij, kateremu je dal na razpolago svojo bogato življenjsko izkušnjo, zlata vredne nasvete in navodila, da je Združenje poslovalo v splošno zadovoljstvo in skrbelo za povzdigo gostilničarskega stanu.

Velike zasluge si je jubilat pridobil pri zidavi Gostilničarskega doma, zlasti pa tudi kot ustanovitelj bivše Zadruga gostilničarjev, pozneje Združenja gostilničarjev, danes Sindikata gostinskih podjetij in se je krepko zavzemal za ustanovitev Gostinske strokovne nadaljevalne šole, ki je v svojem 15 letnem delovanju vzgojila že veliko število odlično kvalificiranih gostinskih podjetnikov. Na ta način si je jubilat g. Maček ustvaril nepozabni spomenik v vrstah naših članov ter v uspešnem delovanju strokovnih organizacij, za kar ga moramo postaviti kot bleščeč zgled vsem tovarišem.

Predsedstvo Sindikata gostinskih podjetij se pridružuje čestitkam ob 80 letnici svojega uglednega člana, s spoštovanjem in iskrenimi čestitkami ter v priznanje za vse njegovo nesebično delo in mu želi kot zavednemu Slovencu še mnogo zdravih let.

Pozor pred ponarejenimi odrezki živilskih nakaznic

Pokrajinski prehranjevalni zavod nas je z okrožnico št. II/7 z dne 23. II. 1944 obvestil, da je kontrolni odsek med predloženimi odrezki ugotovil falzifikate jagnarskih živilskih nakaznic.

Ponovno opozarjamo gostinske podjetnike, da ne sprejemajo že odrezanih odrezkov živilskih nakaznic, bilo za kruh, bilo za druga racionirana živila, in da se vselej prepričajo, če je živilska nakaznica predpisno izpolnjena in opremljena s pečatom in podpisom oblastva, ki jo je izdalo, in če tudi sicer ustreza živilski nakaznici izdani za dotični mesec.

V sumljivih primerih sprejem odrezka in oddajo živil odklonite, ker bo Prevod prijavil policiji vsakega podjetnika, pri katerem se bodo našli ali, ki bi ev. predložil odrezke falzificiranih živilskih nakaznic.

Sindikata gostinskih podjetnikov.

Nemška trgovinska zbornica na Finskem

Dvajset let že deluje Nemška trgovinska zbornica na Finskem. Ustanovljena je bila 8. februarja 1924., da bi podpirala izmenjavo blaga in gospodarsko vzajemnost obeh držav. Z namenom, da je zbirala za gospodarska pogajanja potrebno gradivo, je zbornica dobro služila svojemu namenu ter postala važen faktor finsko-nemškega gospodarskega sodelovanja. To je razvidno tudi iz števila članstva. V 21. letu svojega delovanja ima zbornica že 960 članov, od katerih jih je 412 na Finskem, 548 pa v Nemčiji.

Mednarodni trg rud in kovin

Normalna potrošnja bakra v mirni dobi je bila okrog 2 mil. ton na leto, leta 1937. pa se je potrošnja zaradi oboroževanja dvignila že na 2.4 milijona ton. Svetovna proizvodnja bakra znaša zdaj približno 3 milijone ton na leto, k temu pa je treba prišteti še 1 milijon ton, ki se pridobi iz starega bakra. Znatnega presežka produkcije še dolgo ne bo, ker se bo po vojni dosti bakra porabilo za popravila in obnovo. Glavni potrošnik bakra bo tudi po vojni električna industrija. V Severni Ameriki je prišla tudi v mirni dobi polovica potrošnje bakra na industrijo električnih strojev, brzojavnih napeljav in radijskih aparatov ter na hladilnice.

Mangan. Združene države Severne Amerike so prevzele vso čilensko proizvodnjo manganovih rud, ki je lani znašala 800.000 ton. V Španiji so odkrili novo ležišče manganovih rud, ki bo dajalo na leto okrog 25.000 ton. Proizvodnja feromangana je v Španiji v prvih osmih mesecih lanskega leta znašala 5430 ton, v enakem razdobju prejšnjega leta pa 5270 ton. Letos bo proizvodnja precej povečana, ker so obrate razširili.

Nikelj. International Nickel Company of Canada lahko izkorišča kapaciteto svojih podjetij samo do

85%, ker je bilo mnogo rudarjev in delavcev mobiliziranih. Proizvodnja je znašala leta 1939. okrog 105.000 ton, lani pa blizu 130.000 ton. V državah Oregon, Washington, Kolorado in Minnesota so odkrili nova ležišča rud, ki vsebujejo do 13% niklja. Močno se je povečala tudi proizvodnja niklja na Kubi, kar že zdaj vzbuja skrb, da bodo v povojni dobi presežki produkcije preveliki in da bodo morali kanadski obrati počivati, kakor so počivali že l. 1921.

Kositer. V USA je pomanjkanje kositra vedno večje, ker se je povečanje proizvodnje v Boliviji izjalovilo. Najbolj se občuti pomanjkanje kositerja za sadje in sočivje, ker se pri proizvodnji konservnih škatal niso obnesli razni nadomestki za kositer. Proizvodnjo kositra pospešujejo predvsem v Belgijskem Kongu, kjer se je od leta 1942. do lani proizvodnja zvišala od 21.000 do 26.000 ton na leto. V Nigeriji se je proizvodnja povečala od 17.000 do 22.000 ton, iz Bolivije pa so lani pričakovali 42.000 ton, dobili pa samo 38.380 ton. Zaloge kositra v USA so lani ob koncu leta cenili na 100.000 ton. K temu je treba še prišteti proizvodnjo v Kanadi in Afriki, ki je lani znašala skupaj okrog 85.000 ton.

Angleške skrbi zaradi bodoče ameriške konkurence

Bojazan angleških industrijskih in trgovskih krogov, da v bodoče ne bodo več kos ameriški konkurenci, se neprestano veča. Zaradi tega se pošilja naprej že druga garnitura angleškega kabineta, da opozarja na to nevarnost. Parlamentarni državni tajnik v angleškem produkcijskem ministru Garro-Jones je nedavno govoril na nekem zborovanju v Liverpoolu o tendencah ameriškega gospodarstva. Anglijo da hočejo popolnoma izriniti s trgov, ki jih je imela pred vojno. Očital je Amerikanecem, da presoajo položaj zelo enostransko. Vendar pa da ni treba bodočnosti angleške izvozne industrije presojeti preveč pesimistično, ker da so mnogi proizvajalni stroški v Angliji nižji kakor v Ameriki. Tudi upa Garro-Jones, da bo sčasoma padla vrednost ameriškega dolarja proti angleškemu funtu.

Odločujoči angleški industrialci pa presoajo položaj bolj pesimistično. Tako je izjavil lord McGovans, vodja Imperial Chemical Industries, da angleške industrije že zato niso dorasle ameriškim, ker je angleški premog danes dražji od ameriškega. Kljub zvišanju mezd, ki ga je dovolil Roosevelt ameriškim rudarjem v pre-

govornikih lansko poletje, je proizvajalna cena v USA pri toni za 10 šilingov nižja ko v Angliji. Cene za angleški premog so v zadnjih šestih letih narasle za 70 odstotkov. To nerazmerje v cenah pomeni veliko obremenitev za angleško kemično industrijo ter tudi za druge angleške izvozne industrije.

Istočasno je izjavil član preiskovalnega odbora konservativne stranke, da se more izguba angleških kapitalnih investicij v čezmorskih deželah izravnati samo na ta način, če bi se angleški izvoz po vojni zelo močno dvignil. Po podatkih londonske City je morala Anglija do konca lanskega leta likvidirati v čezmorskih krajih investicij za približno 2.8 milijarde funtov. Proti svojim dominionom in Indiji je danes Anglija dolžnik. Poleg tega so vsi dominiji povečali svojo industrijsko delavnost in danes izdelujejo izdelke, ki so jih prej uvažali iz Anglije. To velja zlasti za Kanado. Skrbi Anglije glede svojega bodočega gospodarskega položaja so torej zelo utemeljene in čim dalj traja vojna, tem manjša postaja angleška gospodarska sila.

(»Deutsche Adria Zeitung«.)

Obrt za izdelovanje perila na Dunaju

V oblačilni stroki je na Dunaju obrt še vedno na važnem in vplivnem mestu, kar je posledica stare tradicije dunajskega obrtništva, ki je imelo že od nekdaj zelo važno vlogo pri določanju mode. V oblačilni stroki je tudi še danes zelo važno obrtno izdelovanje vsakovrstnega perila in ta obrt je na Dunaju bolj zastopan kakor v drugih nemških mestih in pokrajinah. »N. Wiener Tagblatt« navaja, da je na Dunaju okrog 2800 obrtnih obratov za izdelovanje perila, v Berlinu pa samo še okrog 440.

Dunajski obrt za izdelovanje perila obsega danes kakih 28 skupin: moško, žensko, otroško perilo, kopalne in nočne obleke, posteljina, prti in zastorji, odeje itd. Delavnice za izdelovanje ženskega perila so po večini modni saloni, kajti v modi finega ženskega perila je Dunaj nekaj tekmoval s Parizom. Žensko perilo so izdelovali tudi veliki obrati s ka-

paciteto 600 do 1000 kosov na teden, ki so zalagali trgovino na debelo in na drobno ter dosti delali tudi neposredno za izvoz. Dobri sloves so imeli tudi modni obrati za moško perilo. Delavnice, ki so imele po 20 do 25 delovnih moči, so izdelale na teden po 800 finih moških srajc. Za osnutke modnih kreacij finega perila so imeli večji obrtni obrati svoje risarje.

Številne delavnice perila so izvozile do 70 odstotkov svojih izdelkov. Najbolj živahen je bil izvoz v južnovzhodne evropske dežele, precej izdelkov pa je prevzemala tudi Skandinavija. Dosti so dali zaslužiti tujci, ki so prihajali na Dunaj. Naročali so perilo tudi po meri in bilo je precej delavnic in modnih salonov, ki so od jutra do večera izgotovili po 2 do 3 ducate naročenih srajc. Večji obrati so imeli pralnice, v katerih so izpirali platno in drugo blago za perilo pred krojenjem, da ni tpe-

la forma sraje pozneje zaradi skrčenja blaga pri pranju.

Zdaj med vojno se v mnogih dunajskih obrtnih delavnicah perilo popravila in predeluje. Delavnice, ki imajo 6 do 8 delovnih moči, popravijo na teden nad 100 moških srajc. Sto popravljenih srajc prihrani približno 50 novih.

Dunajski obrt za izdelovanje perila ima tudi svoj Lago (dobavno središče in zadruga), ki je med največjimi v alpskih in donavskih pokrajinah. Njegov promet je zdaj sedemkrat večji kakor je bil leta 1939.

Občni zbori

Tovarna zaves »Stora«, d. d. v Ljubljani ima 21. redni občni zbor 22. marca v posvetovalnici Zdržne gospodarske banke. Dnevni red običajni. Vsaj 10 delnic z nezapadlimi kuponci je treba položiti pri blagajni Zdržne gospodarske banke najkasneje 3 dni pred občnim zborom. Vsakih 10 delnic daje pravico do 1 glasu na občnem zboru.

Dvig varčevanja v Nemčiji

Javne nemške hranilnice upravljajo danes za 77 milijard mark vlog, od katerih odpade na tekoče račune 12 milijard. Skupno so se vse vloge v l. 1943. povečale za približno 16.9 milijard RM, za 1.7 milijarde več ko v l. 1942. in za 3.8 milijarde RM več ko v l. 1941. Čiste hranilne vloge so narasle za 14.3, vloge na tekoči račun pa za 2.6 milijarde RM. Slednje so se povečale zaradi stabilnejših nakazil plač po pošti in preselitve obratov v manjše kraje.

Gospodarske vesti

Nemški notranji minister je zaradi zmanjšanja papirne potrošnje izdal za vse občine za manj ko 3000 prebivalci okrožnico, v kateri odreja, da smejo te občine za blagajniške, proračunske in obračunske zadeve uporabljati le določene vzorce.

Z bombažem zasajena površina se je na Bolgarskem v zadnjih dveh letih povečala že šestkratno. Hektarski dobiček se je zaradi raznih melioracij zvišal za 20 odstotkov. Posebno dobri uspehi so se dosegli v okrajih Veles, Dojran, Gjevgjeli, Stip, Strumica, Radovič in Oveže polje. Z melioracijami v še neobdelani zemlji upajo letno pridobiti 3000 ha novih bombažnih plantaž. V ta namen se bo moglo uporabiti še 10.000 ha.

Za kritje vojnih izdatkov je romunsko vojno ministristvo znova najelo pri kreditnih zavodih dežele posojilo 4 milijard lejev in je za obresti in amortizacijo potrebne zneske vstavilo v državni proračun. Kot podlago za posojilo bo izdalo finančno ministristvo zakladne liste, ki se bodo mogli lombardirati pri Narodni banki.

Romunija je načeloma dovolila izvoz jesenih barak proti plačilu v švicarskih frankih. Za vsak tak izvoz pa je potrebno posebno izvozno dovoljenje.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetloka srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Izborno, pristno, zdravilno vino
„Lovska kri“ („Jägerblut“) toči
GOSTILNA „PRI LOVCU“
Ljubljana, Rimska cesta 24 — Telefon 46-95

JERAS MAKŠ

Ljubljana, Miklošičeva 34

Čokolada • bonboni • keksi

Telef. 38-36

Zahvala

Vsem, ki so nam ob smrti naše ljubljene mamice, gospe

Justi Oselove

izkazali svoje sočutje, se iskreno zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo č. očetom frančiškanom, gg. zdravnikom: dr. J. Volavšku, primariju dr. R. Blumauerju, dr. Cadežu Gvidonu in dr. Poljanšku Radu za nadvse skrbno nego in požrtvovalnost v času njene bolezni, ter č. sestram v Leonišču, ki so ljubeznivo skrbele za pokojnico v zadnjih dneh njenega življenja. — Prav prisrčna zahvala tudi združenim pevskim zborom pod vodstvom g. Premelča za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnega cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti.

Ljubljana, 26. februarja 1944.

ZALUJOČI OSTALI

Elektro - podjetje

„BOKO“

Ljubljana - Bleiweisova št. 18

Palača Kmetске posojilnice